

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Mondzorgkunde
voltijd

Hanzehogeschool Groningen

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Mondzorgkunde
voltijd

Hanzehogeschool Groningen

CROHO nr. 34576

Hobéon Certificering

Datum

9 januari 2017

Auditpanel

Drs. F.M. Brouwer

Dr. W.J.M. van der Sanden

Dr. N.A.M. Rosema

M.A.A. de Bot

Secretaris

G.C. Versluis

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	25
6.	AANBEVELINGEN	27
BIJLAGE I	Scoretabel	29
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	31
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	35
BIJLAGE IV	Overzicht auditpanel	37

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hanzehogeschool Groningen
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Mondzorgkunde
registratienummer croho	34576
domein/sector croho	Gezondheidszorg
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Health ¹
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	n.v.t.
locatie	Groningen
variant	Voltijd, 3-jarige vwo-variant
joint programme	n.v.t.
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	14 oktober 2016
contactpersoon opleiding	Mw. A. Petter a.petter@pl.hanze.nl

---

¹ Nadat accreditatie is verleend per 2017 Bachelor of Science. Goedgekeurd door de NVAO.

Basisgegevens **hbo-bacheloropleiding Mondzorgkunde, voltijd**²

bron: 1cijferHO en YouForce
peildatum: 31-12-2015

instroom (aantal)	2009	2010	2011	2012	2013	2014
▪ voltijd	37	38	42	44	37	39
uitval (percentage)						
uit het eerste jaar ³	2009	2010	2011	2012	2013	2014
▪ voltijd	37,8%	28,9%	19%	13,6%	13,5%	23,1%
uit de hoofdfase ⁴				2008	2009	2010
▪ voltijd				5,4%	8,1%	7,9%
rendement (percentage) ⁵				2007	2008	2009
▪ voltijd				75%	82,6%	81,5%
docenten (aantal + fte)			aantal		Fte	
▪ voltijd				32	18	
opleidingsniveau docenten (percentage) ⁶			Bachelor	Master	PhD.	
▪ voltijd				28%	62%	10%
docent-student ratio ⁷						
▪ voltijd				1:13,6		
contacturen (aantal) ⁸			1 ^e jaar	2 ^e jaar	3 ^e jaar	4 ^e jaar
▪ voltijd				18	18	afhankelijk van het keuzepakket van de student
			afhankelijk van het keuzepakket van de student			

² Bron: Basisgegevens opleidingsbeoordelingen 'Indicatoren en definities', Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, 19 februari 2015.

³ Het aandeel van het totaal aantal bachelorstudenten (eerstejaars ho) dat na één jaar niet meer bij de opleiding staat ingeschreven, zo mogelijk voor de laatste zes cohorten.

⁴ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studieduur zonder het diploma te hebben behaald alsnog uitvalt uit de opleiding, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

⁵ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat het bachelordiploma haalt in de nominale studieduur + één jaar, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

⁶ Het aandeel docenten (onderwijzend personeel) met een hbo, master en PhD in het totaal aantal docenten (onderwijzend personeel).

⁷ De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

⁸ Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

2. SAMENVATTING

De opleiding Mondzorgkunde leidt studenten op voor het beroep Mondhygiënist met de graad Bachelor of Health. De titel Mondhygiënist is een bij wet beschermde titel en mag alleen gevoerd worden door diegene die in het bezit is van een diploma mondhygiënist.

De opleiding richt zich op de kaders die de overheid stelt in de wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG).

De werkzaamheden van de mondhygiënist bestaan uit primaire, secundaire en tertiaire preventie van de mondgezondheid.

Een mondhygiënist kan gaan werken in een praktijk met andere mondhygiënisten en/of tandartsen, maar kan ook als vrijgevestigd mondhygiënist aan de slag gaan.

Standaard 1. Beoogde eindkwalificaties

De opleiding heeft zich in de uitwerking van de eigen competenties gebaseerd op het Beroepsprofiel Mondhygiënist van de Nederlandse Vereniging van Mondhygiënisten (NVM). Deze competenties voldoen aan de eisen die het werkveld aan afgestudeerden stelt. Door de koppeling van de competenties met de Dublin Descriptoren heeft de opleiding het bachelorniveau geborgd.

De opleiding heeft een duidelijke eigen kleur door te werken volgens een teamconcept, waarbij studenten Mondzorgkunde en Tandheekunde al vanaf het eerste studiejaar samen leren en werken. Daarnaast wil de opleiding mondhygiënisten opleiden tot een T-shaped professional, die inter- en multiprofessioneel kan samenwerken met andere beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg. Evidence based werken, ondernemerschap en multidisciplinair werken zijn aspecten die terug te zien zijn in de opleiding. De opleiding sluit hiermee goed aan bij de maatschappelijke ontwikkelingen in de gezondheidszorg en bij wat er van een mondhygiënist wordt verwacht. Tevens heeft de opleiding voor haar studenten een aantal te verwerven competenties geformuleerd om te kunnen functioneren in een internationale context, zoals het beschikken over cross cultural (communication) skills bij het behandelen van patiënten met diverse culturele achtergronden en het hebben van kennis van internationale ontwikkelingen op het gebied van Mondzorgkunde en gezondheidszorg in andere landen.

De opleiding onderhoudt nauwe contacten met het actuele werkveld en vakgenoten over de opzet en inhoud van de opleiding; ook internationaal. Dit gebeurt o.a. via de gezamenlijke werkveldadviescommissie van Mondzorgkunde en Tandheekunde, via de studievereniging Archigenes van Mondzorgkunde en Tandheekunde, de beroepsvereniging NVM en het Landelijk Overleg Mondzorgkunde. Internationaal heeft de opleiding o.a. contact met instituten in Finland, Zweden en België.

Kritisch reflecteren, het hebben van een onderzoekende houding en het doen van onderzoek krijgt expliciet aandacht in de uitwerking van de opleidingscompetenties.

Het auditteam beoordeelt deze standaard op grond van bovenstaande met een 'goed'.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

Aan de opleiding is een goed gekwalificeerd en nauw bij de studenten betrokken team verbonden, dat zorgt voor een degelijk beroepsgericht programma voor mondhygiënisten. Er is een duidelijke opbouw in moeilijkheidsgraad en complexiteit in de theorie en in de praktijk. De geformuleerde leeruitkomsten zorgen ervoor dat het voor alle betrokkenen duidelijk is, wat de opleiding precies van de student verwacht. De studenten kunnen door dit programma te doorlopen de vereiste competenties ontwikkelen.

De speerpunten van de academie/opleiding Evidence Based Practice (EBP), multidisciplinair werken (de T-shaped professional), ondernemerschap en Healthy Ageing zijn in verschillende mate zichtbaar in het curriculum.

In het skillslab en de kliniek (het Centrum voor Tandheelkunde en Mondzorgkunde (CTM)) krijgen de studenten veel gelegenheid praktijkervaring op te doen. Het teamconcept waarin studenten Mondzorgkunde en Tandheelkunde samenwerken in het CTM functioneert zeer goed. De voorzieningen in de klinieken zijn uitstekend en state of the art.

Het aantal uren externe stage, acht het auditteam nog steeds aan de magere kant. In een externe stage krijgen studenten de mogelijkheid ook andere ervaringen op te doen, zoals het een hele dag achter elkaar patiënten behandelen, ondernemer zijn, financiële administratie bijhouden e.d. Ook zou de opleiding nog eens goed moeten kijken naar de balans tussen cariologie en parodontologie in het basisprogramma, daar vertegenwoordigers vanuit het werkveld voor dit laatste aspect uitgebreidere aandacht wensen.

Het ontwikkelen van een kritisch reflectieve, onderzoekende houding en onderzoeksvaardigheden krijgen gedurende alle studiejaren aandacht in het programma. Wel zijn de afstudeeronderzoeken vrij klein. Het kunnen bijdragen aan langlopende onderzoeken zou het behalen van de leerdoelen nog interessanter, relevanter en inzichtelijker voor studenten kunnen maken.

De ontwikkeling van internationale competenties komt voldoende aan bod.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande sterke punten (degelijk beroepsgericht programma, duidelijke leeruitkomsten, veel gelegenheid tot oefenen in de klinieken, werken volgens het teamconcept, goed gekwalificeerd team en uitstekende voorzieningen) tot het oordeel 'goed' voor deze standaard. De genoemde aanbevelingen (meer uren voor externe stage en zoeken naar een balans tussen cariologie en parodontologie) staan dit oordeel niet in de weg.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding toetst op een valide, betrouwbare en inzichtelijke wijze. De opleiding hanteert een toetsplan en toetsmatrijzen waaruit blijkt dat zij alle competenties, kennis en vaardigheden op een steeds hoger niveau toetst met behulp van verschillende passende toetsvormen.

De basiskwaliteit is op orde, maar er zijn nog aandachtspunten. De opleiding moet nog een kwaliteitsslag maken in (een aantal van) de toetsen. Sommige toetsen die het auditteam inzag, bevatte nog slordigheden, zoals taalfouten en fouten in de vraagformulering, die de studenten konden afleiden. Ook stond de puntentoekenning op het beoordelingsformulier bij een gemaakte toets door elkaar. Ook sommige beoordelingsformulieren behoeven verdere explicitering van criteria voor een oordeel onvoldoende/voldoende/goed. Digitalisering van de beoordelingsformulieren kan meer ruimte en gelegenheid scheppen voor het geven van voldoende, gekwalificeerde en toepasbare feedback.

De (eind)toetsing in de kliniek gebeurt zeer gedegen. De studenten zijn hierover tevreden. Ze kunnen hun eigen ontwikkeling goed volgen door de uitwerkingen in vier niveaus en weten dus waaraan ze nog moeten werken. Wel is het belangrijk voor het overzicht dat dit logboek snel digitaal ingevuld kan worden.

De examencommissie en de toetscommissie vervullen aantoonbaar een rol in het bewaken van de kwaliteit van het toetsen en beoordelen o.a. door jaarlijks een aantal toetsen en uitkomsten van toetsen en rendementen te screenen. De huidige examencommissie is sterk verweven met de opleiding. Er zitten veel docenten in met dubbelrollen of een veelvoud daarvan. De opleiding is voornemens verandering in de samenstelling aan te brengen. Dat is een goede ontwikkeling. Naar aanleiding van de bestudeerde toetsen, acht het auditteam het belangrijk dat de toetsdeskundigheid binnen de examencommissie en toetscommissie sterker geborgd wordt. Het auditteam komt vanwege de hierboven genoemde verbeterpunten tot een oordeel 'voldoende' voor deze standaard.

Standaard 4. Gerealiseerde eindkwalificaties

Het auditteam is van oordeel dat de studenten in hun eindwerken hebben aangetoond dat zij op het vereiste bachelorniveau beschikken over de competenties van een startbekwaam mondhygiënist. Uit de logboeken met de beoordelingsformulieren van de uitgevoerde opdrachten Patiëntzorg in de kliniek, blijkt dat de studenten aan het einde van hun studie alle vereiste competenties op niveau 3-4 hebben aangetoond, waarbij niveau 3 staat voor voldoende en niveau 4 voor regelmatig ruim voldoende op het niveau van een beginnende beroepsbeoefenaar.

Het auditteam beoordeelde alle afstudeerscripties met minimaal een voldoende. Daarin is nog ruimte voor verbetering. Het auditteam miste in meerdere scripties diepgang en de discussies aan het einde van het verslag waren veelal (te) kort. Dit wordt o.a. veroorzaakt door het feit dat de onderzoeken vrij klein zijn en de studenten niet veel tijd krijgen (13 EC) om aan het onderzoek te werken. Daarnaast heeft het auditteam geconstateerd, dat de discussies vooral gaan over de eigen resultaten en niet over hoe het onderzochte zich verhoudt tot andere onderzoeksdata/-artikelen. Daarin zouden de begeleiders de studenten meer kunnen sturen. De alumni en vertegenwoordigers zijn tevreden over het gerealiseerde niveau van de afgestudeerden.

Met inachtneming van de genoemde ontwikkelingspunten in de scriptie (meer diepgang in de onderzoeken en de discussie over het gevoerde onderzoek), acht het auditteam een oordeel ruim 'voldoende' voor deze standaard op zijn plaats.

Algemene conclusie:

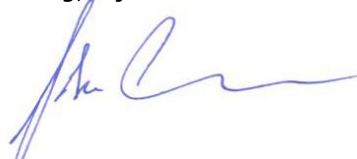
Het auditteam is van oordeel dat de opleiding Mondzorgkunde een deugdelijke opleiding is, waarin goed gekwalificeerde en betrokken docenten studenten opleiden waar het werkveld op zit te wachten. Sterk punt is het leren en werken via het teamconcept.

Omdat het auditteam twee van de vier standaarden als voldoende beoordeelde, waaronder standaard 4 komt hij op grond van de beslisregels van de NVAO tot het eindoordeel 'voldoende' voor deze opleiding.

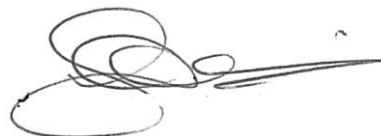
Het auditteam beveelt de opleiding aan:

- naar mogelijkheden te zoeken om toch ook voldoende aandacht te besteden aan parodontologie in het basisprogramma;
- het aantal uren externe stage nog verder te verhogen;
- een volgende kwaliteitsslag te maken in de toetsen.

Den Haag, 9 januari 2017

drs. F.M. Brouwer,
voorzitter

G.C. Versluis,
secretaris

3. INLEIDING

De hbo-bacheloropleiding Mondzorgkunde wordt verzorgd door de Academie voor Gezondheidsstudies (AvG) van Hanzehogeschool Groningen. De AvG is één van de zeventien schools van de hogeschool. Naast de opleiding Mondzorgkunde biedt de AvG de bacheloropleidingen Medische Beeldvormende en Radiotherapeutische Technieken, Logopedie, Voeding en Diëtetiek, Fysiotherapie en Management in de Zorg en de masteropleiding Physician Assistant.

De AvG heeft samen met de Academie voor Sociale Studies, de Academie voor Verpleegkunde en het Instituut voor Sportstudies gewerkt aan de ontwikkeling van een masteropleiding Healthy Ageing Professional. Deze master is in september 2016 gestart.

De opleiding Mondzorgkunde is een voltijdopleiding. Naast de vierjarige variant, biedt de opleiding sinds 2013-2014 ook een driejarige variant voor vwo'ers. Tot op heden studeert in deze variant slechts één student.

De opleiding Mondzorgkunde werkt nauw samen met de opleiding Tandheelkunde van de faculteit medische wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen. Deze samenwerking is geformaliseerd in het samenwerkingsverband Centrum voor Tandheelkunde en Mondzorgkunde (CTM). Beide opleidingen zijn in hetzelfde gebouw gevestigd: het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG). De opleidingen maken samen gebruik van de kliniek en prekliniek (skillslab). Studenten Mondzorgkunde en Tandheelkunde werken in deze klinieken veelvuldig samen.

Binnen de AvG houdt het lectoraat Healthy Ageing, Allied Health Care & Nursing zich sinds 2002 bezig met onderzoeks- en innovatieprojecten in de gezondheidszorg in samenwerking met het werkveld en andere kennisinstellingen. Dit lectoraat is onderdeel van het Centre of Expertise Healthy Ageing. De opleiding Mondzorgkunde is bij dit lectoraat en zijn kenniskring betrokken.

Ontwikkeling sinds het vorige accreditatieonderzoek (2010)

Het auditteam van de vorige visitatie was positief over de opleiding. 15 facetten kregen het oordeel 'goed', 5 facetten kregen het oordeel 'voldoende'. Naar aanleiding van de aanbevelingen van het auditteam heeft de opleiding o.a. de volgende verbetermaatregelen getroffen:

- De opleiding heeft naar aanleiding van de opmerking van het auditteam over de vele reflectieopdrachten in de studieloopbaanleerlijn en de mogelijkheden hierin te differentiëren, het aantal reflectieopdrachten teruggebracht en maatwerkcoaching ingevoerd.
- De opleiding heeft naar aanleiding van de opmerking van het auditteam over de omvang en organisatie van de externe stages, de externe stage in studiejaar 3 uitgebreid van 24 naar 30 dagen en deze stage gedurende hele dagen geprogrammeerd.
- De opleiding heeft naar aanleiding van de opmerking van het auditteam om in het programma meer stil te staan bij het functioneren van het beroep van mondhygiënist in andere landen, internationalisering een prominentere plaats gegeven binnen het curriculum, bijvoorbeeld door de invoering van een Skype-onderwijsprogramma met Finse studenten Mondzorgkunde.
- De opleiding laat naar aanleiding van de opmerking van het auditteam over het niet betrekken van studenten Mondzorgkunde bij de eerste screening van patiënten die zich aanmelden bij de kliniek, nu ook studenten Mondzorgkunde de intake (eerste bezoek) bij patiënten uitvoeren en leidt hen zo meer op conform de dagelijkse praktijk.

In onderstaande rapportage beschrijft het auditteam onder standaard 2 zijn bevindingen met betrekking tot de hierboven beschreven punten.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie betreft geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor–master) en oriëntatie (hbo–wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

De opleiding Mondzorgkunde van Hanzehogeschool Groningen heeft haar competenties aantoonbaar afgeleid van het Beroepsprofiel Mondhygiënist (2007) van de Nederlandse Vereniging van Mondhygiënist (NVM). De opleiding heeft deze competenties nader uitgewerkt in de notitie Beroepscompetenties Mondzorgkunde Groningen (2010) en geactualiseerd in 2015-2016. De opleiding heeft deze competenties vervolgens verder uitgewerkt in drie niveaus: oriënterend, toepassend en meewerkend. (Zie daarover verder standaard 2.)

Mondhygiënist dienen over de onderstaande competenties te beschikken:

competentiegebied	beroepscompetenties
werken met en voor cliënten	1. gegevens verzamelen, analyseren en interpreteren
	2. zorgplan opstellen en behandelingen uitvoeren
	3. gedrag beïnvloeden
	4. proces en product evalueren
werken in en voor een organisatie	5. overleggen en bedrijfsvoering
werken aan professionalisering	6. beroepshouding ontwikkelen
	7. intercollegiaal toetsen
	8. toegepast onderzoek/ innoveren

(Bron: Beroepsprofiel Mondhygiënist in Nederland. Nederlandse Vereniging van Mondhygiënist, 2007)

De opleiding richt zich ook op de kaders die de overheid stelt in de wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG) en de eisen die in de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) zijn gesteld aan de vakken die worden aangeboden en aan de inhoud van de stage van de opleiding Mondzorgkunde. Ten tijde van de audit speelde de vraag of de zelfstandige bevoegdheid van mondhygiënist moet worden uitgebreid. Als dat een feit is, zal de NVM haar beroepsprofiel ook actualiseren (beoogd eind 2016).

Om tot een goede (inter)nationale vergelijking en legitimering van de curricula van de opleidingen te komen, hebben de vier opleidingen Mondzorgkunde in 2012 gezamenlijk een Nationaal Transcript Mondzorgkunde geformuleerd. Hiermee zijn de gemeenschappelijke en opleidingsspecifieke onderwysinhouden inzichtelijk gemaakt. (Zie verder standaard 2.) Op basis van dit Transcript en de notitie Beroepscompetenties Mondzorgkunde, heeft de opleiding in 2012 een Body of Knowledge and Skills (BoKS) opgesteld. De opleiding gaat BoKS nu actualiseren.

In het Nationaal Transcript Mondzorgkunde hebben de opleidingen Mondzorgkunde ook een relatie gelegd tussen de competenties en de Dublin Descriptoren. De opleiding beschrijft in de studiehandleidingen en in de Onderwijs- en Examenregeling (OER) aan welk niveau in termen van de Dublin Descriptoren de studenten moeten voldoen. Voorbeelden hiervan zijn:

- *Kennis en inzicht*: In de conceptuele leerlijn verwerven de studenten *kennis en inzicht* waarbij zij in staat zijn om nieuwe informatie aan hun referentiekader te koppelen en zo hun body of knowledge uit te breiden.
- *Oordeelsvorming* en *communicatie*: Op het vakgebied en bij de behandeling van patiënten is de student in staat hypothesen te genereren en uit diverse bronnen relevante informatie te verzamelen om tot *oordeelsvorming* te komen en deze over te brengen op een publiek van specialisten en /of niet-specialisten (*communicatie*).

Het auditteam is van oordeel, dat de opleiding hiermee het bachelorniveau goed heeft geborgd.

In de audit meldde het management dat het de studenten de Bachelor of Science willen gaan verlenen. De opleiding heeft daarvoor afspraken gemaakt met de andere opleidingen Mondzorgkunde en de NVAO heeft de wijziging goedgekeurd. Na accreditatie door de NVAO, zal de opleiding deze titelverlening in gang zetten.

Gronings accent /profilering en ambities

De opleiding wenst mondhygiënist op te leiden die in staat zijn zelfstandig de preventieve mondzorg van jong tot oud uit te voeren waarbij de samenwerking met de tandarts wordt getraind volgens het zogenoemde 'teamconcept'. De opleiding beschouwt het samenwerken in de mondzorg als essentieel onderdeel in de beroepsuitoefening. Al vanaf het eerste studiejaar leren en werken studenten Mondzorgkunde en Tandheelkunde samen binnen het curriculum en in de kliniek. Dit acht het auditteam een waardevol element binnen de opleiding van mondhygiënist en tandartsen.

Daarnaast wil de opleiding de studenten zo vroeg mogelijk in de opleiding kennis laten maken met andere beroepsgroepen binnen de gezondheidszorg en hen zo opleiden tot een T-shaped professional, die inter- en multiprofessioneel kan samenwerken. Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding binnen het curriculum en in het keuzeonderwijs daarvoor diverse mogelijkheden heeft geschapen.

Ten aanzien van de maatschappelijke ontwikkelingen in het paramedische domein heeft de Academie voor Gezondheidsstudies – waarvan de opleiding Mondzorgkunde deel uitmaakt – vier standaarden ontwikkeld: i) Evidence Based Practice, ii) Ondernemerschap, iii) Internationalisering, iv) Multidisciplinair samenwerken. Deze standaarden beschrijven de niveaus van handelen van de paramedicus ten aanzien van genoemde onderwerpen.

Het auditteam heeft deze vier standaarden in verschillende mate terug kunnen zien in de doelstellingen en het curriculum van de opleiding. De opleiding werkt hier nog verder aan. Om de eindkwalificaties up-to-date te houden, houdt de opleiding haar kennis over actuele relevante maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de gezondheidszorg bij en versterkt zij deze waar nodig en gewenst. Samen met het Lectoraat Healthy Ageing zal de opleiding de 'Groningse kleur' van het onderwijs en onderzoek verder uitbouwen.

(Zie over bovenstaande aspecten verder standaard 2.)

Onderzoek

Twee van de acht competenties hebben betrekking op onderzoek: 'gegevens verzamelen, analyseren en interpreteren' en 'toegepast onderzoek/innoveren'. De opleiding wil de studenten opleiden tot kritisch reflecterende beginnende beroepsbeoefenaren met een onderzoekende houding. Zij moeten in hun beslissingen met en voor patiënten de (internationale) evidence een plaats weten te geven met als doel optimale zorg te verlenen. Dit acht het auditteam passend (bij een opleiding) voor mondhygiënist.

Internationale dimensie

De opleiding heeft een aantal te verwerven competenties op het gebied van internationalisering geformuleerd voor haar studenten: i) het passief en actief kunnen gebruiken van de Engelse taal bij communicatie met patiënten en collega's, ii) het beschikken over cross cultural (communication) skills bij het behandelen van patiënten met diverse culturele achtergronden, iii) het hebben van kennis van internationale ontwikkelingen op het gebied van Mondzorgkunde en gezondheidszorg in andere landen.

Voor internationale toetsing van de eindkwalificaties werkt de opleiding samen met de NVM en de Europese Vereniging van Mondhygiënisten (European Dental Hygienists' Federation). De Europese Vereniging stelt zich ten doel een bijdrage te leveren aan de afstemming van opleidingen in Europa. De kwaliteit van de mondzorg verschilt erg per land en ook is niet overal sprake van taakherschikking tussen de tandarts en de mondhygiënist met bijbehorende wetgeving zoals in Nederland.

De opleiding heeft op het gebied van onderwijs en onderzoek een uitgebreid internationaal netwerk. Met instituten in o.a. Finland, Zweden en België wisselt de opleiding docenten en studenten uit. Ook heeft de opleiding de Katholieke Hogeschool Leuven ondersteund bij het vormgeven van een nieuw te starten opleiding Mondzorgkunde.

Contacten met het werkveld en vakgenoten

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding op verschillende manieren contact onderhoudt met vakgenoten en vertegenwoordigers vanuit het werkveld, waarbij o.a. gesproken wordt over de eisen aan de afgestudeerden en de opzet en inrichting van het programma. Dat gebeurt o.a. op de volgende manier:

- de opleiding heeft samen met de opleiding Tandheelkunde van de Rijksuniversiteit Groningen een werkveldadviescommissie (WAC), die is samengesteld uit mondhygiënist en tandartsen. Het WAC komt tweemaal per jaar bijeen en adviseert de opleiding over de competenties, de BoKS en de opzet en inhoud van het curriculum;
- de opleidingen Mondzorgkunde en Tandheelkunde hebben regelmatig contact met de onderwijsbelangenafdeling ProDent van Archigenes, de unieke gezamenlijke studievereniging van Mondzorgkunde en Tandheelkunde;
- de hoofden van de vier Mondzorgkunde opleidingen treffen elkaar viermaal per jaar in het Landelijk Overleg Mondzorgkunde (LOM);
- via het LOM heeft de opleiding goed contact met de beroepsvereniging NVM. Jaarlijks overleggen de leden van het LOM met de voorzitter van de NVM;
- de opleiding heeft – zoals al hierboven is vermeld – op het gebied van onderwijs en onderzoek een uitgebreid internationaal netwerk.

Weging en Oordeel

De opleiding heeft zich in de uitwerking van de eigen competenties gebaseerd op het Beroepsprofiel Mondhygiënist (2007) van de Nederlandse Vereniging van Mondhygiënist (NVM). Deze competenties voldoen aan de eisen die het werkveld aan afgestudeerden stelt. De opleiding heeft een duidelijke eigen kleur door te werken volgens een teamconcept en door het opleiden van mondhygiënist tot een T-shaped professional. Evidence based werken, ondernemerschap en multidisciplinair werken zijn aspecten die terug te zien zijn in de opleiding. Daarmee sluit de opleiding goed aan bij de maatschappelijke ontwikkelingen in de gezondheidszorg en bij wat er van een mondhygiënist wordt verwacht. Tevens heeft de opleiding een aantal te verwerven competenties voor studenten geformuleerd om te kunnen functioneren in een internationale context.

De opleiding onderhoudt ook nauwe contacten met het actuele werkveld en vakgenoten over de eindkwalificaties van de opleiding; ook internationaal.

Kritisch reflecteren, het hebben van een onderzoekende houding en het doen van onderzoek krijgt expliciet aandacht in de uitwerking van de opleidingscompetenties.

Het auditteam beoordeelt deze standaard op grond van bovenstaande met een 'goed'.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Inhoud en vormgeving programma

Koppeling competenties – programma

De opleiding heeft de acht competenties nader uitgewerkt in drie niveaus. De mate van complexiteit van de gebits- en patiëntsituatie en de mate van verantwoordelijkheid vormen aspecten bij de omschrijving van de beheersingsniveaus. De niveaus zijn:

1. Oriënterend (basis) – Beroepsmatig handelen aan de hand van eenvoudige problemen/casussen. Het gaat hier om een eenvoudige gebitsituatie en een eenvoudige patiëntsituatie.
2. Toepassend (gevorderd) – Beroepsmatig handelen aan de hand van complexe situaties, ook in de praktijk. Het gaat hier om een complexe gebitsituatie en een eenvoudige patiëntsituatie of een eenvoudige gebitssituatie en een complexe patiëntsituatie.
3. Meewerkend (complex) – Zelfstandig toepassen van kennis en beroepsmatig handelen in complexe en onvoorspelbare situaties. Het gaat hier om een complexe gebitssituatie en een complexe patiëntsituatie.

Om de opbouw van het onderwijsprogramma in niveaus nog transparanter en inzichtelijker te maken, is de opleiding in 2013-2014 het project 'Learning Outcomes/Herontwerp' gestart. In dit project werk(t)en docenten de bestaande leerdoelen verder uit naar leeruitkomsten met daarin een beschrijving van de context waarin de studenten de doelen moeten behalen.

Ten tijde van de audit waren de leeruitkomsten op programma-niveau voor studiejaar 1 en 2 gereed en geïmplementeerd. In deze operatie heeft de opleiding tegelijkertijd het curriculum opnieuw tegen het licht gehouden en daar waar nodig aangepast.

In cursusjaar 2016-2017 werkt de opleiding de leeruitkomsten voor studiejaar 3 en 4 nader uit. De implementatie zal in 2017-2018 plaatsvinden.

Het auditteam heeft in het cursusmateriaal kennisgenomen van voorbeelden van leeruitkomsten en heeft geconstateerd dat deze concreet zijn geformuleerd. Het is voor alle betrokkenen duidelijk wat de opleiding precies van de student verwacht.

Opzet en inhoud van het programma

Het programma van de opleiding is competentiegericht, probleemgestuurd en praktijkgeoriënteerd. In beroepsechte contexten werken studenten aan realistische beroepsproducten.

De opleiding onderscheidt in het onderwijsprogramma vijf leerlijnen: i) de conceptuele leerlijn, ii) de vaardigheden leerlijn, iii) de integrale leerlijn, iv) de praktijkleerlijn, v) de studieloopbaanleerlijn. De werkvormen die de opleiding hierbij gebruikt zijn passend.

Naarmate de opleiding vordert hebben de integrale leerlijn en de praktijkleerlijn een steeds groter aandeel in het curriculum en leren studenten meer en meer in authentieke beroepssituaties. Zo behandelen studenten vanaf het tweede studiejaar echte patiënten in de kliniek en lopen zij ook een aantal externe stages. (Zie de paragraaf 'praktijkleren en stage'.) De complexiteit van de theorie en de praktijk neemt toe. De opleiding werkt met voorgeschreven en aanbevolen literatuur. Als onderdeel van Evidence Based Practice leren studenten (wetenschappelijke) artikelen te analyseren en te beoordelen.

De speerpunten van de academie/opleiding multidisciplinair werken (de T-shaped professional), ondernemerschap en Healthy Ageing zijn in verschillende mate zichtbaar in het curriculum. Multidisciplinair werken met studenten van de opleiding Tandheelkunde komt nadrukkelijk aan bod in het teamconcept. Daarnaast voeren studenten Mondzorgkunde in het eerste studiejaar samen met studenten van andere opleidingen van de academie een project uit. Ook in de minoren werken studenten in het domein zorg en welzijn multi-professioneel samen aan de ontwikkeling c.q. verbetering van (innovatieve) zorgvoorzieningen. Healthy Ageing is vanaf het eerste studiejaar een onderwerp in het curriculum. Ondernemerschap komt o.a. aan de orde in het samenwerken met tandartsen en collega mondhygiënist en het op orde hebben van de administratie. Als studenten zich willen verdiepen, kunnen ze kiezen voor de minor Ondernemerschap.

Praktijkleren en stage

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de studenten veel gelegenheid krijgen hun vaardigheden te oefenen en praktijkervaring op te doen in de prekliniek (het skillslab) en in de kliniek, het Centrum voor Tandheelkunde en Mondzorgkunde (CTM).

In het skillslab krijgen de studenten instructie van de docenten Mondzorgkunde en Tandheelkunde. Tevens is er ruimte in het skillslab om zelfstandig vaardigheden te oefenen. Aansluitend op de pré-klinische training werken de studenten vanaf het tweede studiejaar in de praktijkleerlijn aan de behandeling van echte patiënten. Sterk punt hierin is de intensieve samenwerking volgens het teamconcept met de derde en vierdejaars studenten Tandheelkunde. In de verschillende behandelcentra van het CTM werken mondhygiënist en tandartsen hierbij in teamverband bij het diagnosticeren, voorlichten, behandelen en verwijzen van patiënten. Dit gebeurt onder begeleiding van mondhygiënist en tandartsen. In de behandeling van de patiënten is zoals hierboven is beschreven een duidelijke opbouw in complexiteit waar te nemen.

In het derde studiejaar onderzoeken en behandelen studenten patiënten in drie klinische programma's: i) parodontologie, ii) diagnostisch centrum, iii) klinische cariologie.

In het vierde studiejaar is de praktijklijn eveneens opgebouwd uit drie klinische programma's: i) algemene praktijk mondzorgkunde, ii) diagnostisch centrum, iii) kindertandheelkunde. De verrichtingen die de studenten in deze drie programma's doen, maken onderdeel uit van het afstuderen. De studenten worden geacht de verrichtingen steeds zelfstandiger uit te voeren in dit vierde studiejaar. (Zie daarover standaard 3.)

Het kunnen aftekenen van alle vaardigheden blijkt nog een aandachtspunt. Daar zou de opleiding Mondzorgkunde samen met de opleiding Tandheelkunde een slag in kunnen maken, door 'student-centred' te denken en op basis daarvan de te behandelen patiënten in te delen. Nu moeten studenten zelf regelen dat zij alle vereiste handelingen kunnen verrichten. Gelukkig 'gunnen' veel studenten elkaar het verrichten van nog vereiste handelingen.

In het eerste studiejaar is er een oriënterende stage, in het tweede studiejaar een externe stage van 10 dagen en in de eerste of tweede helft van het derde studiejaar is er een externe stage van 30 dagen. In het vierde studiejaar kunnen studenten in het kader van de differentiatie of minor nog een externe stage lopen.

Het auditteam is van oordeel, dat het aantal uren externe stage nog steeds aan de magere kant is. In een externe stage krijgen studenten de mogelijkheid ook andere ervaringen op te doen, zoals het een hele dag achter elkaar patiënten behandelen, ondernemer zijn, financiële administratie bijhouden e.d.. Indien het aantal beschikbare stageplekken hierbij een belemmering is, zou de opleiding kunnen overwegen studenten verder weg te plaatsen. Wellicht is een lintstage dan gewenst. Het auditteam geeft dit de opleiding ter overweging mee.

Differentiatie/specialisatie

De opleiding biedt de studenten naast het basisprogramma de mogelijkheid in jaar 2 en 3 te kiezen uit interne en externe keuzemodulen van verschillende omvang en in jaar 4 voor verdiepende differentiaties van 30 EC of opleidings- en schooloverstijgende minoren van 30 EC.

De differentiaties van Mondzorgkunde betreffen: i) Jeugdzorg, ii) Parodontologie en iii) Tandheelkunde (voor excellente studenten). Daarnaast biedt de academie de minoren: i) Healthy Ageing, ii) Ondernemerschap en Management in de Zorg, iii) Global Health en Quantified Self en de honoursminoren iv) Onderzoeksvaardigheden en v) Toekomst in Gezondheid.

Het zou mooi zijn als er binnen Mondzorgkunde een differentiatie zou komen die zich specifiek op Healthy Ageing richt.

Voor goede studenten is er de mogelijkheid om te versnellen en/of een honours programma te volgen. In 2015-2016 volgden vijf studenten Mondzorgkunde een honoursprogramma. Daarnaast kunnen studenten die dat willen én aankunnen een differentiatie Tandheelkunde volgen. Zij kunnen na afstuderen in 2,5 jaar de wo-bacheloropleiding Tandheelkunde afronden. Het auditteam heeft tijdens de audit geconstateerd dat het merendeel van de studenten die hij sprak, de mogelijkheid tot doorstromen naar Tandheelkunde als één van de redenen noemde om in Groningen de opleiding te willen volgen. Het auditteam beveelt de opleiding aan de expertrol van de mondhygiënist goed vast te houden en verder te ontwikkelen. De opleiding zou niet primair als een 'doorstroomportaal' naar Tandheelkunde gezien moeten worden.

De studenten spraken tijdens de audit de wens uit dat de lijst met keuzevakken wordt uitgebreid. Op dit moment zijn er maar een paar modules die aansluiten bij Mondzorgkunde, waaronder Oncologie en MBRT. Studenten zien graag keuzemodules over parodontologie, bijzondere zorg, ouderenzorg of aandoeningen op de lijst verschijnen.

Actualiteit van het curriculum

De opleiding houdt de eindkwalificaties en de inhoud van het programma actueel door het organiseren van studiedagen, congresbezoek, contacten met het werkveld. Daarbij ligt de focus op relevante maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de gezondheidszorg. Tevens wil de opleiding vanuit het hogeschoolbrede speerpunt Healthy Ageing de mondzorg aan bijzondere groepen - waaronder ouderen - een prominente rol geven in onderwijs en onderzoek. Voorbeelden daarvan zijn het opnemen van gerodologie in het curriculum, de behandeling van oudere patiënten in de kliniek en het samen met het lectoraat verrichten van onderzoek naar de mondzorg bij ouderen (Project Sûne Mûle/Gezonde Mond).

Onderzoek

De opleiding heeft in het curriculum verschillende onderdelen opgenomen, die gericht zijn op het aanleren van onderzoeksvaardigheden/ wetenschappelijke vorming: inleiding in Evidence Based Practice (EBP), onderzoeksdesign en statistiek, vragenlijsten opstellen, het opstellen van een onderzoeksvraag, het formuleren van een onderzoeksvoorstel en het doen van een (praktijkgericht) onderzoek in de vorm van een afstudeerscriptie.

EBP is sterk verankerd in het curriculum. Daarnaast is de aard van het beroep zodanig dat er systematisch, op onderzoekende wijze wordt gewerkt (anamnese, diagnose etc.).

Het auditteam heeft bij het bestuderen van de afstudeerscripties geconstateerd dat de onderzoeken vrij klein zijn. De tijd die de studenten hieraan kunnen besteden is beperkt (13 EC). Verder doorgaan op een langlopend onderzoek waaraan de student een bijdrage kan leveren, zou het behalen van de leerdoelen nog interessanter, relevanter en inzichtelijker voor studenten kunnen maken. Dit geeft het auditteam de opleiding ter overweging mee.

De studenten en alumni die het auditteam sprak, waren zeer te spreken over de begeleiding die ze krijgen bij hun afstudeeronderzoek. De studenten vonden het jammer dat ze niet zelf hun begeleider kunnen uitkiezen, zoals de studenten van Tandheelkunde. De studenten Tandheelkunde kunnen voor hun onderzoek ook aansluiten bij een docent die bezig is met een interessant onderzoek. Dat zouden de studenten Mondzorgkunde ook willen. Tevens zouden ze graag een lijstje met suggesties voor actuele onderzoeksonderwerpen krijgen.

De opleiding meldde dat ze soms vragen vanuit het werkveld voor onderzoek klaar heeft liggen.

Ook kunnen studenten aansluiten bij onderzoek dat het Lectoraat Healthy Ageing, Allied Health Care & Nursing uitvoert. Blijkbaar waren de studenten die het auditteam sprak, hiervan niet of minder goed op de hoogte. De opleiding zou hieraan meer ruchtbaarheid kunnen geven. Tevens zou de opleiding pro-actiever onderzoeksvragen bij het werkveld kunnen opvragen. Dit sluit aan bij het advies dat de vertegenwoordigers vanuit het werkveld tijdens de audit aan de opleiding meegaven.

Zoals hierboven is vermeld, is het lectoraat betrokken bij (de uitvoering van) onderzoek. Gemiddeld nemen 25 studenten per jaar deel aan onderzoek bij het lectoraat. Daarnaast beoordeelt het lectoraat jaarlijks een drietal afstudeerscripties van de opleiding en doet aanbevelingen om de kwaliteit van de bachelorscriptie te verhogen.

Internationale dimensie

Zoals onder standaard 1 is beschreven, heeft de opleiding een aantal competenties voor studenten geformuleerd met betrekking tot het kunnen functioneren in een internationale context. Een mooi voorbeeld waarin studenten dit in praktijk moeten brengen is het Skype-onderwijsprogramma in het tweede studiejaar. Daarin interviewen studenten van Groningen en de University of Applied Sciences in Savonio (Finland) elkaar over de gezondheidszorg in het eigen land en hoe de rol van de mondhygiënist daarin geregeld is. Daarnaast hebben de studenten de mogelijkheid in het derde studiejaar in het buitenland stage te lopen en is er een in- en uitgaande student- en docentexchange, is er een onderwijsprogramma effectief intercultureel communiceren ontwikkeld en een onderwijsprogramma cross-culturele vaardigheden. Acht studenten liepen in 2015-2016 een buitenlandstage, twee studenten deden een exchangeprogramma in Gotenburg en twee Finse studenten waren te gast in Groningen.

Toelating/intake, aansluiting en doorstroom

De opleiding kent een instellingsfixus van 51 studenten per jaar en maakt sinds 2012-2013 gebruik van 100% decentrale selectie. Havo- en vwo-instromers met een profiel Natuur&Techniek of Natuur&Gezondheid en mbo-4-instromers met een certificaat scheikunde en biologie op havo-niveau hebben voorrang bij de decentrale selectie. De opleiding merkt dat de geselecteerde studenten een hoger niveau van zelfstandigheid hebben en dat de rendementen zijn toegenomen. Naar aanleiding van de vraag waarom de uitval in het eerste studiejaar (nog steeds) 13-20% is, meldde de opleiding dat zij hierover al tevreden is; mede gelet op de resultaten in de hele hogeschool. De studenten die het auditteam sprak, zien dat er nog steeds studenten instromen die een verkeerde keuze maken, niet de juiste studiehouding hebben en/of de studie te moeilijk vinden. Een enkele student had liever tandarts willen worden, maar was voor de opleiding Tandheelkunde (in eerste instantie) uitgeloot. Studenten opperden dat de opleiding een langer motivatiegesprek zou moeten houden. 'Dan kun je de motivatie er beter uithalen', aldus de studenten. In het tweede tot en met vierde studiejaar is de uitval evenwel laag. Dat is een mooi resultaat.

Voor studenten met een vwo-diploma bestaat er de mogelijkheid in te stromen in de gecompriëerde 3-jarige route. Deze studenten kunnen - als zij dat willen - in hun vierde studiejaar doorstromen naar een master. Ten tijde van de audit was er slechts één student die deze driejarige route volgde.

Tevredenheid studenten, alumni en werkveld over het programma

Uit de evaluaties en gesprekken tijdens de audit is gebleken, dat de studenten zeer tevreden zijn over het programma. De studenten die het auditteam sprak, waren ook tevreden over de studeerbaarheid. Ze moeten er over het algemeen hard voor werken. Vooral het uitvoeren van opdrachten in het skillslab is veel werk. Maar als je het bijhoudt is de studie goed te doen, aldus de studenten.

Wel vonden de studenten dat ze (nog steeds) veel moeten reflecteren: én bij SLB, én bij projecten én in de kliniek. Met name in de hogere leerjaren mondt dit soms uit in 'een leerdoel in het portfolio opstellen om het leerdoel', aldus één van de studenten. Een gesprek met de SLB'er over de te bereiken doelen vinden de studenten dynamischer dan het opstellen van een portfolio. Het auditteam adviseert de opleiding ook andere, alternatieve vormen van reflectie te overwegen, zoals het filmen van de student tijdens het oefenen van praktische handelingen en de student vragen daarop (mondeling) te reflecteren of het laten evalueren van een heel behandeltraject vanuit diverse gezichtspunten belicht met ervaringen van de patiënt, de samenwerking en het klinische resultaat.

Daarnaast zouden de studenten graag hun logboek digitaal willen bijhouden in plaats van – zoals nu nog het geval is – op papier. Het bijhouden van een logboek op zich vinden de studenten wel waardevol: ze kunnen terugkijken naar eerdere resultaten en de docenten kunnen de stijgende lijn zien.

De vertegenwoordigers vanuit het werkveld en de alumni waren over het algemeen tevreden over het programma. Met name het teamconcept vinden zij een sterk element binnen de opleiding. Wel vroeg een aantal van de gesprekspartners om uitgebreidere aandacht voor parodontologie. Ze merkten aan stagiairs dat die basis niet altijd goed zit, zeker als ze de differentiatie niet hebben gekozen. Ze begrepen wel dat dat veroorzaakt wordt door de verschuiving in de aandacht naar cariës mede ingegeven door de zelfstandige bevoegdheid die van de mondhygiënist op dit terrein in het verschieft ligt. Het auditteam geeft de opleiding in overweging mee, te zoeken naar mogelijkheden om toch ook voldoende aandacht te besteden aan parodontologie in het basisprogramma.

Daarnaast noemden zij nog wat kleinere knelpunten/aandachtspunten voor het programma. Zo is een opdracht soms niet goed uit te voeren op de plek waar de student stage loopt, bijvoorbeeld boren/vullen of het maken van röntgenfoto's bij een vrijgevestigde mondhygiënist. Ook is het jammer dat kindertandheelkunde pas in het vierde studiejaar aan bod komt waardoor een stagiair tijdens zijn externe stage in het derde jaar in een algemene tandartspraktijk stageloopt en nog geen preventieve activiteiten in kan zetten bij kinderen.

Personeel

Het auditteam trof een goed gekwalificeerd en nauw bij de studenten betrokken team. De studenten zijn zeer tevreden over de inhoudelijke deskundigheid van hun docenten en over hun kennis van de beroepspraktijk. De docenten laten zien waar de studenten nog kunnen leren, spreken met passie over hun vak, laten vanuit eigen promotieonderzoek mooie voorbeelden zien. Het leskrijgen van tandheelkundedocenten zien de studenten als een waardevolle aanvulling. Ze leren veel van wat deze docenten hen laten zien.

Alleen over tutoren maakten de studenten een kritisch opmerking. De tutoren zouden eigenlijk ook een mondzorgkunde achtergrond moeten hebben om hen goed te kunnen begeleiden bij het uitwerken van de casussen. De tutoren zijn nu procesbegeleider en hebben een achtergrond in bewegingswetenschappen, farmacie en/of sociale wetenschappen. De studenten kunnen van hen geen extra uitleg krijgen. Dat is een aandachtspunt voor de opleiding. De opleiding meldde desgevraagd, dat studenten met specifieke inhoudelijke vragen wel terecht kunnen in een responsiecollege.

Veel docenten hebben een masteropleiding gevolgd. Omdat er (nog) geen passende master was op het gebied van Mondzorgkunde, volgden veel docenten met een opleiding voor mondhygiënist een onderwijskundige master. Dat is voor de onderwijskwaliteit en de wisselwerking tussen onderwijs en mondzorgkunde waardevol geweest, aldus de dean van de academie. Hij achtte het voorstelbaar dat docenten nu ook zullen instromen in de masteropleiding Healthy Ageing Professional, die in september 2016 van start is gegaan. Die master sluit - ook in de ogen van het auditteam - goed aan bij Mondzorgkunde en kan zorgen voor verdere inhoudelijke verdieping en verrijking van kennis en ervaring op het terrein van de gezondheidszorg.

Drie docenten van de opleiding zijn gepromoveerd en twee docenten voeren op dit moment een promotieonderzoek uit bij het lectoraat Healthy Ageing, o.a. naar de samenwerking tussen de mondhygiënist en de tandarts; een waardevol onderzoek voor de opleiding Mondzorgkunde. Daarnaast was ten tijde van de audit 80% van de docenten al in het bezit van de Basis Kwalificatie Examinering (BKE). Daarmee maakte de opleiding een belangrijke professionaliseringsslag in het kader van het toetsen en beoordelen.

Het auditteam heeft geconstateerd dat niet alle docenten (meer) geregistreerd staan in het Kwaliteitsregister Mondhygiënist (KRM). Het auditteam acht het belangrijk dat de (klinische) docenten hierin het voorbeeld geven aan de studenten door zich te laten registreren en te laten zien dat registratie meerwaarde heeft.

In teamverband hebben de docenten de laatste jaren actief gewerkt aan het project 'Learning Outcomes/Herontwerp'. Tevens organiseren de opleidingen Mondzorgkunde en Tandheelkunde in verband met hun nauwe samenwerking gezamenlijke staftrainingen en stafdagen.

Naast de gezamenlijke professionaliseringsactiviteiten, volgen de docenten regelmatig individuele scholing, bezoeken zij (inter)nationale conferenties/congressen en workshops en lezen zij relevante vakliteratuur.

Een punt van gesprek tijdens de audit was de werkdruk en samenwerking/communicatie en tijd voor afstemming/kalibratie. In het medewerkerstevredenheidsonderzoek kwamen deze aspecten als aandachtspunt naar voren. Inmiddels heeft de opleiding daarin verbetermaatregelen genomen. Zo is de werkdruk afgenomen doordat studenten minder reflectieverslagen schrijven en zijn de momenten van kalibratie gepland in de toetsweken in plaats van tussen de middag. Afstemming rond kindertandheelkunde is nu structureel éénmaal per maand op vrijdagmiddag met alle betrokkenen 'rondom de stoel'. De docenten die het auditteam sprak waren hierdoor al meer tevreden. Met veel parttime werkende docenten en een combinatie van werken in de kliniek en in onderwijs blijft werkdruk en afstemming evenwel een punt waar het management blijvend aandacht aan moet besteden.

Voorzieningen

De opleiding Mondzorgkunde is evenals de opleiding Tandheelkunde gevestigd in het gebouw van het Universitair Medische Centrum Groningen (UMCG). De opleidingen delen daar o.a. de opleidingsspecifieke ruimten: de kliniek en de prekliniek. De voorzieningen in de kliniek (het CTM) en de prekliniek (het skillslab) vindt het auditteam uitstekend en state of the art. De opstelling van de behandelstoelen maakt het voor studenten Mondzorgkunde en Tandheelkunde goed mogelijk met elkaar samen te werken. Daarmee kan het teamconcept goed functioneren. Het skillslab is deels ingericht voor instructie en deels om zelf te oefenen. Het is een sterk punt dat het skillslab ook één avond in de week open is voor studenten die willen oefenen. Alle materialen die de studenten nodig hebben voor behandelingen van patiënten en om zelf te oefenen, zijn aanwezig.

Alle studenten kunnen op de computers in de kliniek en op een klein aantal andere computers elders in het gebouw bij het patiëntprogramma om gegevens in te voeren/bij te werken. Studenten kunnen terecht in de bibliotheken van de Hanzehogeschool Groningen en van het UMCG. Ook hebben zij via databanken toegang tot velerlei (wetenschappelijke) tijdschriften en artikelen.

De informatievoorziening over de inhoud en organisatie van de opleiding en de studievoortgang acht het auditteam in orde. Studenten kunnen op de digitale omgeving Blackboard/ Nestor en Mijn Hanze (intranet) alle benodigde informatie vinden. De SLB'er bespreekt met elke student regelmatig zijn studievoortgang en de student kan zijn voortgang en de beoordelingen inzien via het digitale studievolgprogramma Osiris.

Weging en Oordeel

Aan de opleiding is een goed gekwalificeerd en nauw bij de studenten betrokken team verbonden, dat zorgt voor een degelijk beroepsgericht programma voor mondhygiënist. Er is een duidelijk opbouw in moeilijkheidsgraad en complexiteit. De geformuleerde leeruitkomsten zorgen ervoor dat het voor alle betrokkenen duidelijk is, wat de opleiding precies van de student verwacht. De studenten kunnen door dit programma te doorlopen de vereiste competenties ontwikkelen.

EBP, multidisciplinair werken, ondernemerschap en Healthy Ageing zijn in verschillende mate zichtbaar in het curriculum. In het skillslab en het CTM krijgen de studenten veel gelegenheid praktijkervaring op te doen. Het teamconcept functioneert zeer goed. De voorzieningen zijn uitstekend en state of the art. Het aantal uren externe stage, acht het auditteam nog steeds aan de magere kant. Ook zou de opleiding nog eens goed moeten kijken naar de balans tussen cariologie en parodontologie in het basisprogramma, daar vertegenwoordigers vanuit het werkveld voor dit laatste aspect uitgebreidere aandacht wensen.

Het ontwikkelen van een kritisch reflectieve, onderzoekende houding en onderzoeksvaardigheden krijgen gedurende alle studiejaren aandacht in het programma. Wel zijn de afstudeeronderzoeken vrij klein. Het kunnen bijdragen aan langlopende onderzoeken zou het behalen van de leerdoelen nog interessanter, relevanter en inzichtelijker voor studenten kunnen maken.

De ontwikkeling van internationale competenties komt voldoende aan bod.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande sterke punten (degelijk beroepsgericht programma, duidelijke leeruitkomsten, veel gelegenheid tot oefenen in de klinieken, werken volgens het teamconcept, goed gekwalificeerd team en uitstekende voorzieningen) tot het oordeel 'goed' voor deze standaard. De genoemde aanbevelingen (meer uren voor externe stage en zoeken naar een balans tussen cariologie en parodontologie) staan dit oordeel niet in de weg.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing

Toelichting NVAO: De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk. De examencommissie van de opleiding borgt de kwaliteit van de tentaminering en examinering.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordeling

Zoals al onder standaard 2 is vermeld, is de opleiding in 2013-2014 het project 'Learning Outcomes/Herontwerp' gestart. In dit project zorgt de opleiding ook voor congruente toetsing van het onderwijs en de Learning Outcomes.

De opleiding heeft in haar toetsbeleid vastgelegd hoe zij zorgt voor een betrouwbare, valide en transparante manier van toetsen. Het doorlopen van de volledige toetscyclus volgens de PDCA-cirkel staat hierin centraal.

De opleiding heeft een toetsplan opgesteld om de samenhang en de variatie in toetsvormen inzichtelijk te maken. De opleiding heeft voor elke toets in studiejaar 1 en 2 een toetsmatrijs opgesteld om te garanderen dat de leeruitkomsten daadwerkelijk getoetst worden. In 2016-2017 zal de opleiding leeruitkomsten en bijbehorende toetsmatrijzen voor studiejaar 3 en 4 opstellen.

De opleiding maakt gebruik van een variatie aan kennistoetsen (theorie) en vaardigheids-/praktijkttoetsen passend bij de leerdoelen/leeruitkomsten en de inhoud van het programma. De toetsen kennen een toename in moeilijkheidsgraad/complexiteit.

Borging validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding op verschillende manieren de validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid van het toetsen en beoordelen borgt:

- in het studiemateriaal zijn voor elke module de competenties, leerdoelen/leeruitkomsten, inhoud, werkvormen en wijze van toetsen en beoordelen beschreven;
- de examinerator stelt de toets samen op basis van het toetsmateriaal dat de docent aanlevert en neemt de toets af;
- bij de beoordeling van scripties en de kliniek past de opleiding het zogenoemde vierogen-principe toe. De opleiding wil de inzet van een derde paar ogen formaliseren in geval de twee examinatoren het niet met elkaar eens zijn en/of twijfelen;
- de beoordeling van producten die in groepsverband tot stand komen, kent altijd een individuele component;
- aan te wijzen examinatoren moeten hun Pedagogisch Didactische Bekwaamheid en Basis Kwalificatie Examinering (BKE) hebben behaald en moeten mastergeschoold zijn;
- de opleiding heeft per 1 september 2016 een tandarts aangesteld die vaste inhoudsdeskundige en aanspreekpunt is voor o.a. de toetsing van het onderwijs op het gebied van tandheelkunde. Daarmee zorgt de opleiding ervoor dat een versnippering door de inzet van een groot aantal externe deskundigen niet meer aan de orde is;
- docenten houden een aantal malen per jaar kalibratiebijeenkomsten;
- de examencommissie en de toetscommissie bewaken de kwaliteit van het toetsen en beoordelen. (Zie verder de paragraaf 'Examencommissie en toetscommissie'.)

In het kader van Vreemde ogen dwingen heeft het Landelijk Overleg Mondzorgkunde (LOM) twee werkgroepen in het leven geroepen: 'Borging eindniveau scripties' en 'Toetskwaliteit'. De werkgroep 'Borging eindniveau scripties' heeft een protocol opgesteld waarin de werkwijze is verwoord hoe een beoordelaar van een andere opleiding afstudeerwerken en eindgesprekken van een zusteropleiding beoordeelt en hoe hij achteraf kalibreert. Dit protocol is in 2014-2015 ingevoerd.

De werkgroep 'Toetskwaliteit' heeft een procedure ontwikkeld waarbij toetsen, toetsanalyses en toetsbeleid van elkaars opleidingen worden beoordeeld en van verbeter suggesties worden voorzien. De uitkomsten worden gerapporteerd aan het LOM en vormen weer input voor het verbeterbeleid van de opleidingen.

Het auditteam is positief over deze activiteiten.

Het auditteam heeft ook zelf een steekproef van toetsen bekeken. Het auditteam is van oordeel, dat de basiskwaliteit op orde is. Er zijn toetsmatrijzen, er is een duidelijke opbouw in moeilijkheidsgraad en de vorm en de inhoud passen bij de leerdoelen. Maar de opleiding moet nog wel een kwaliteitsslag maken.

Sommige toetsen die het auditteam inzag, bevatte nog slordigheden, zoals taalfouten en fouten in de vraagformulering, die de studenten konden afleiden. Ook stond de puntentoekekening op het beoordelingsformulier bij een gemaakte toets door elkaar.

Ook enkele beoordelingsformulieren die het auditteam inzag, behoefden nog verbetering. Op het beoordelingsformulier van een posterpresentatie zag het auditteam bijvoorbeeld geen uitwerking van criteria voor een voldoende/onvoldoende. Het beoordelingsformulier bij een toets met open vragen bevatte nog geen exacte puntenverdeling per goed antwoorditem. Ook zou de ruimte voor het geven van feedback op de beoordelingsformulieren groter mogen zijn. Het auditteam beveelt de opleiding aan op bovengenoemde punten een volgende slag te maken door beoordelingscriteria verder uit te schrijven en bijvoorbeeld goede modelantwoorden te ontwikkelen. Digitalisering van de formulieren kan uitkomst bieden voor het geven van voldoende, gekwalificeerde en toepasbare feedback. De opleiding heeft laten weten dat de formulieren inmiddels zijn gedigitaliseerd.

Examencommissie en toetscommissie

De opleiding heeft sinds 2011 een eigen examencommissie. De commissie heeft een eigen jaargenda. Zo is er bijvoorbeeld de afgelopen periode gezorgd voor een stevige handleiding voor het afstuderen in de kliniek, waarin staat hoe de student zijn competenties moet verwerven. Daarbij is een bijpassend beoordelingsformulier ontwikkeld. Ook de individuele component van de scriptie is nu steviger geborgd. De examencommissie vertelde dat zij trots is op deze verbeteringen.

Alle leden van de examencommissie volgden naast de BKE de hogeschoolbrede scholing over wet- en regelgeving.

De examencommissie heeft een aantal taken gedelegeerd aan een toetscommissie. De toetscommissie richt zich in haar monitoring vooral op het construeren van de toetsen en de normering. De toetscommissie screent jaarlijks een aantal toetsen. Alle toetsvormen uit alle fases van de opleiding zijn een keer de revue gepasseerd. Als daarin iets niet klopt, bespreekt de toetscommissie dit met de docent en de jaarcoördinator. De toets- en/of examencommissie kijkt op verzoek van de examiner/jaarcoördinator ook naar gemaakte toetsen en naar rendementen.

Tweemaal per jaar voeren de voorzitters van de examencommissies en toetscommissies van de academie overleg met elkaar om kennis te delen en casuïstiek uit te wisselen. Dat is een sterk punt.

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de huidige examencommissie sterk verweven is met de opleiding. Er zitten veel docenten in met dubbelrollen of een veelvoud daarvan. Zo zijn ze bijvoorbeeld zelf ook examiner van toetsen en begeleider van afstudeerwerken. Dit is wel inherent aan een kleine opleiding.

De dean van de Academie voor Gezondheidszorg vertelde desgevraagd dat hier op korte termijn verandering in komt door een verschuiving in de samenstelling van de commissie. Het auditteam adviseert de Academie voor Gezondheidszorg evenwel om de examencommissies van kleine opleidingen in de Academie samen te laten smelten.

Het auditteam acht het belangrijk dat de toetsdeskundigheid binnen de examencommissie en toetscommissie sterker geborgd wordt. Zoals al hierboven is beschreven, heeft het auditteam geconstateerd dat bepaalde toetsen en beoordelingsformulieren nog verbetering behoeven.

Afstuderen

Het afstudeerprogramma bestaat uit de volgende onderwijseenheden/afstudeerwerken:

- Patiëntzorg Diagnostisch Centrum (6 EC)
- Patiëntzorg Kindertandheelkunde (6 EC)
- Patiëntzorg Algemene Praktijk Mondzorgkunde (3 EC)
- Patiëntzorg Mondeling examenen over de bovengenoemde 3 klinische programma's (1 EC)
- de afstudeerscriptie/het afstudeeronderzoek en de presentatie ervan (13 EC)

Deze afstudeerwerken vormen samen de 'proeve van bekwaamheid', waarmee de studenten moeten aantonen dat zij daadwerkelijk werken en denken op hbo-bachelorniveau.

Bij de afstudeereenheden Patiëntzorg scoort de student na iedere patiëntbehandeling zichzelf en voorziet hij zichzelf van feedback in zijn logboek. Ook geeft hij zijn partnerstudent feedback door intercollegiale toetsing. Ook de docent geeft de studenten na iedere behandeling een score (1-4) op de verschillende toetsitems. Die score is gerelateerd aan vier oplopende niveaus van handelen. De docent geeft de studenten daarbij ook feedback. Tussentijds legt de student een formatieve toets af, waarna een voortgangsgesprek volgt. Aan het einde van het klinische programma in jaar 4 legt de student een summatieve toets af en vindt er een beoordelingsgesprek plaats. Eén van de patiëntbehandelingen uit het vierde studiejaar gebruikt de student als input voor zijn mondeling examen Patiëntzorg.

Het auditteam is van oordeel, dat dit onderdeel van de toetsing zeer gedegen gebeurt. De studenten zijn hierover tevreden. Ze kunnen hun eigen ontwikkeling goed volgen door de scores 1-4 en weten dus waaraan ze nog moeten werken. Wel is het belangrijk dat dit logboek snel digitaal ingevuld kan worden. Het auditteam - dat van vijftien studenten ook de logboeken bestudeerde - raakte het overzicht in de grote stapel verzamelde formulieren kwijt.

Digitalisering is ook de wens van de studenten. (Zie standaard 2.)

Voor de afstudeerscriptie verrichten de studenten een praktijkgericht onderzoek op basis van een beroepsrelevante vraag of probleem. De opleiding heeft ervoor gekozen studenten in tweetallen hun scriptie te laten schrijven. Bij het afstudeeronderzoek staan twee competenties centraal: i) proces en product evalueren en ii) toegepast onderzoek en innoveren. Binnen de eerstgenoemde competentie zitten een aantal samenwerkende elementen zoals goede communicatie, goede relatie/afstemming met anderen en vragen om beoordeling/waardering. Dit kunnen de studenten aantonen bij het samen uitvoeren van het onderzoek.

Twee examinatoren beoordelen de studenten gezamenlijk op het groepsproduct en beoordelen de studenten afzonderlijk op basis van hun procesverslag, logboek, presentatie en eindgesprek. Voor de studenten hun diploma krijgen is er een check uitgevoerd op de volledigheid van het afstudeerdossier.

Weging en Oordeel

De opleiding toetst op een valide, betrouwbare en inzichtelijke wijze. De opleiding hanteert een toetsplan en toetsmatrizen waaruit blijkt dat zij alle competenties, kennis en vaardigheden op een steeds hoger niveau toetst met behulp van verschillende passende toetsvormen.

De basiskwaliteit is op orde, maar er zijn nog aandachtspunten: de opleiding moet nog een kwaliteitsslag maken in (een aantal van) de toetsen. Ook sommige beoordelingsformulieren behoeven verdere explicitering van criteria voor een oordeel onvoldoende/voldoende/goed.

(De ruimte voor) het geven van feedback op de formulieren zou omvangrijker mogen zijn.

De (eind)toetsing in de kliniek gebeurt zeer gedegen. De studenten zijn hierover tevreden. Ze kunnen hun eigen ontwikkeling goed volgen. Wel is het belangrijk voor het overzicht dat dit logboek snel digitaal ingevuld kan worden.

De examencommissie en de toetscommissie vervullen aantoonbaar een rol in het bewaken van de kwaliteit van het toetsen en beoordelen o.a. door jaarlijks een aantal toetsen en uitkomsten van toetsen en rendementen te screenen. De huidige examencommissie is sterk verweven met de opleiding. Het auditteam adviseert de Academie voor Gezondheidszorg daarom de examencommissies van kleine opleidingen binnen de Academie samen te laten smelten.

Naar aanleiding van de bestudeerde toetsen, acht het auditteam het belangrijk dat de toetsdeskundigheid binnen de examencommissie en toetscommissie sterker geborgd wordt. Het auditteam komt vanwege de hierboven genoemde verbeterpunten tot een oordeel 'voldoende' voor deze standaard.

4.4. Gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de resultaten van tussentijdse en afsluitende toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren

Uit de gesprekken tijdens de audit en uit evaluaties blijkt dat studenten en vertegenwoordigers vanuit het werkveld tevreden zijn over de aansluiting tussen de opleiding en werk. In de HBO-monitor zegt 87% van de alumni zeer tevreden te zijn over de voorbereiding op de beroepsloopbaan. 87% van de alumni heeft betaald werk binnen het vakgebied.

Ieder jaar stromen één of twee studenten vanuit de opleiding door naar de wo-opleiding Tandheelkunde. Omdat zij binnen de opleiding al de differentiatie Tandheelkunde volgden, kunnen zij de wo-bacheloropleiding in principe in 2,5 jaar afronden. Met ingang van 1 september 2016 kunnen afgestudeerden ook doorstromen naar de masteropleiding Healthy Ageing Professional.

Eigen oordeel auditteam gerealiseerd niveau

Het auditteam heeft van vijftien studenten die afstudeerden in 2014-2015 en 2015-2016 eindwerken bestudeerd: de logboeken met de uitgevoerde werkzaamheden Patiëntzorg in de kliniek met alle bijbehorende beoordelingen en feedback, de beschrijving van de patiëntbehandeling die de student inbracht in zijn mondeling examen en de scriptie.

Het auditteam is van oordeel dat de afgestudeerden hebben aangetoond dat zij kunnen denken en handelen op het vereiste niveau van een startende mondhygiënist.

Uit de logboeken met de beoordelingsformulieren van de opdrachten Patiëntzorg, blijkt dat de studenten alle vereiste competenties op niveau 3-4⁹ hebben aangetoond.

Het auditteam beoordeelde de scripties met een magere voldoende tot goed. Meerdere scripties beoordeelde hij minder hoog dan de examinatoren van de opleiding. In de afstudeeronderzoeken zit nog ruimte voor verbetering. Het auditteam miste in deze scripties diepgang. Zoals al onder standaard 2 is beschreven zijn de onderzoeken nu klein. Het is lastig voor studenten in een korte periode een gedegen onderzoek te doen. Het auditteam zag in de afstudeeronderzoeken dat de betekenis van de vraagstelling van het beroepshandelen van de mondhygiënist lang niet altijd expliciet was. De discussies aan het einde van het verslag waren veelal (te) kort. Dit heeft zeker ook te maken met de toegemeten tijd voor het afstudeeronderzoek en -verslag. Daarnaast heeft het auditteam geconstateerd, dat de discussies vooral gaan over de eigen resultaten en niet over hoe het onderzochte zich verhoudt tot andere onderzoeksdata/-artikelen. Daarin zouden de begeleiders de studenten meer kunnen sturen.

Weging en oordeel

Het auditteam is van oordeel dat de studenten in hun eindwerken hebben aangetoond dat zij op het vereiste bachelorniveau beschikken over de competenties van een startbekwame mondhygiënist. Uit de logboeken blijkt dat de studenten alle vereiste competenties op niveau 3-4 hebben aangetoond. Het auditteam beoordeelde alle scripties met minimaal een voldoende. De alumni en vertegenwoordigers zijn tevreden over het gerealiseerde niveau van de afgestudeerden.

Met inachtneming van de genoemde ontwikkelingspunten in de scriptie (meer diepgang in de onderzoeken en reflectie op het gevoerde onderzoek), acht het auditteam een oordeel ruim 'voldoende' voor deze standaard op zijn plaats.

⁹ Niveau 3: voldoende op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar; niveau 4: regelmatig ruim voldoende op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding Mondzorgkunde een deugdelijke opleiding is, waarin goed gekwalificeerde en betrokken docenten studenten opleiden waar het werkveld op zit te wachten. Sterk punt is het leren en werken via het teamconcept.

Het auditteam beoordeelt standaard 1 met betrekking tot de doelstellingen en standaard 2 met betrekking tot de samenhangende leeromgeving met een 'goed'.

Het auditteam beoordeelt standaard 3 met betrekking tot het toetsen en beoordelen met een 'voldoende'.

Het auditteam beoordeelt standaard 4 met betrekking tot het gerealiseerde niveau met een ruime 'voldoende'.

Omdat het auditteam twee van de vier standaarden als voldoende beoordeelt, waaronder standaard 4 komt hij op grond van de beslisregels van de NVAO tot het eindoordeel 'voldoende' voor deze opleiding.

6. AANBEVELINGEN

- Het auditteam geeft de opleiding in overweging mee, te zoeken naar mogelijkheden om toch ook voldoende aandacht te besteden aan parodontologie in het basisprogramma.
- Het auditteam beveelt de opleiding aan de mogelijkheid voor het uitbreiden van het aantal keuzevakken dat relevant is voor studenten Mondzorgkunde, nader te onderzoeken. Studenten zouden graag een keuzemodule over parodontologie, bijzondere zorg, ouderenzorg of aandoeningen op de lijst zien verschijnen.
- Het auditteam is van oordeel, dat het aantal uren externe stage nog steeds aan de magere kant is. Het auditteam beveelt de opleiding aan te overwegen studenten verder weg te plaatsen, indien het aantal beschikbare stageplekken een belemmering is voor uitbreiding van het aantal dagen. Wellicht is een lintstage dan gewenst.
- Het auditteam geeft de opleiding in overweging mee studenten de gelegenheid te geven verder door te laten gaan op een langlopend onderzoek waaraan zij een bijdrage kunnen leveren. Dit zou het behalen van de leerdoelen nog interessanter, relevanter en inzichtelijker voor studenten kunnen maken.
- Het auditteam beveelt de opleiding aan meer ruchtbaarheid te geven aan de onderzoeken die het Lectoraat uitvoert zodat de studenten weten dat zij daar desgewenst bij kunnen aanhaken. Tevens zou de opleiding pro-actiever onderzoeksvragen bij het werkveld kunnen opvragen.
- Het auditteam beveelt de opleiding aan zo snel mogelijk over te stappen op digitale portfolio's.
- Het auditteam adviseert de opleiding ook andere, alternatieve vormen van reflectie te overwegen, zoals het filmen van de student tijdens het oefenen van praktische handelingen en de student vragen daarop (mondeling) te reflecteren of het laten evalueren van een heel behandeltraject vanuit diverse gezichtspunten belicht met ervaringen van de patiënt, de samenwerking en het klinische resultaat.
- Het auditteam heeft geconstateerd dat niet alle docenten (meer) geregistreerd staan in het Kwaliteitsregister Mondhygiënist (KRM). Het auditteam beveelt de (klinische) docenten aan studenten hierin het goede voorbeeld te geven en zo te laten zien dat registratie een meerwaarde heeft.
- In verband met de vele parttime werkende docenten die in de kliniek en/of in het onderwijs werken, beveelt het auditteam het management aan blijvend aandacht te besteden aan werkdruk, samenwerking en (het creëren van) momenten van afstemming/kalibratie tussen docenten.
- Het auditteam beveelt de opleiding aan aandacht te besteden aan de inzet van tutores die geen mondzorgkunde achtergrond hebben en op grond hiervan studenten bij het uitwerken van de casussen geen extra uitleg kunnen geven.
- Het auditteam beveelt (de docenten van) de opleiding aan op zoek te gaan naar masteropleidingen die dichterbij Mondzorgkunde liggen. De master Healthy Ageing Professional lijkt in elk geval al een passender master.

- Het auditteam beveelt de opleiding aan een volgende kwaliteitsslag te maken in de toetsen, door deze te screenen op taalfouten, beoordelingscriteria verder uit te schrijven en bijvoorbeeld goede modelantwoorden te ontwikkelen.
- Het auditteam adviseert de Academie voor Gezondheidszorg om de examencommissies van kleine opleidingen in de academie samen te laten smelten.

BIJLAGE I   Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Hanzehogeschool Groningen hbo-bachelor Mondzorgkunde voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	G
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	G
Standaard 3. Toetsing	V
Standaard 4. Gerealiseerde eindkwalificaties	V
Algemeen eindoordeel	V

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Programma opleiding Bachelor Mondzorgkunde, Hanzehogeschool Groningen

Overzicht panelleden

Naam	Rol
F.M. (Fokke) Brouwer	Voorzitter
N.A.M. (Martijn) Rosema	Lid, inhoudsdeskundige
W.J.M. (Wil) van der Sanden	Lid, inhoudsdeskundige
M.A.A. (Michel) de Bot	Studentlid
G.C. (Rianne) Versluis	Secretaris

Programma

Locatie: Mondzorgkunde, UMCG. Ruimte 3211 - 0032

(Antonius Deusinglaan 1, 9713 AV Groningen)

Datum locatiebezoek: 14 oktober 2016

Tijd	Gesprekspartners (inclusief namen en functies)	Gespreksonderwerpen
08.15 – 08.30	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Anneke Bodewitz, Hoofd opleiding ▪ Anne-Marie Petter, Projectleider accreditatie Mondzorgkunde 	Inloop & ontvangst auditpanel
08.30 – 09.30	Vooroverleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vooroverleg ▪ bestudering documenten ter inzage
09.30 – 10.30	<p>Opleidingsmanagement</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Anneke Bodewitz, Hoofd opleiding ▪ Arwin Nimis) Dean Academie voor Gezondheidsstudies ▪ Lara Faber, Hogeschooldocent kwaliteitszorg en onderwijsontwikkeling 	<p><i>Kennismaking en vaststellen agenda</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ eigenheid opleiding / positionering & profilering ▪ ambities ▪ hbo-niveau ▪ relatie beroepenveld - internationale oriëntatie ▪ onderzoeksdimensie
10.30 – 10.45	Pauze / Intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ intern overleg ▪ bestudering documenten ter inzage
10.45 – 11.45	<p>Docenten/Lector</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Klaarke Krakau de Jong, Docent kliniek, Stage coördinator, Studieloopbaanbegeleider, Tutor ▪ Cecile Schiermeier-De Wilde Coördinator klinisch onderwijs, Coördinator Minor Parodontologie, Tutor, Studieloopbaanbegeleider, Docent klinisch wetenschappelijk ethisch (KWER) redeneren ▪ Fenna Appel, Instructeur klinische staf en skills lab ▪ Linet Weening, Docent EBP leerlijn, Docent Healthy Ageing, Scriptiebegeleider, Examinator project Bijzondere Zorggroepen, Promovenda ▪ Connie Bomert, Scriptiecoördinator, Scriptiebegeleider, Tutor, Studieloopbaanbegeleider, Coördinator leerlijn communicatie ▪ Catharina Urbach, Coördinator skills-lab jaar 1, Docent skills lab ▪ Nynke Blanksma, Waarnemend Hogeschooldocent Mondzorg, Coördinator minor Jeugdzorg, Docent tandheelkundige vakken, Tandarts ▪ Cees van der Schans, Hoofd Lectoraat Healthy Ageing, Allied Health Care en Nursing 	<p><i>Samenhangende onderwijsleeromgeving:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ inhoud en vormgeving programma ▪ eigen inkleuring programma ▪ onderzoekslijn ▪ lectoraat en kenniskring ▪ interactie onderwijs en onderzoek ▪ praktijkcomponenten / stage ▪ internationale component ▪ aansluiting instromers ▪ relatie docenten beroepenveld ▪ eigen deskundigheid docenten ▪ opleidingsspecifieke voorzieningen ▪ toetsen en beoordelen ▪ borging niveau

Tijd	Gesprekspartners (inclusief namen en functies)	Gespreksonderwerpen
11.45 – 12.30	Studenten (waaronder een of twee leden vanuit de opleidingscommissie) <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Boukje Bootsma, tweedejaars student, jaarvertegenwoordiger</i> ▪ <i>Laura van Oortmerssen, tweedejaars student, Jaarvertegenwoordiger</i> ▪ <i>Nicole Heins, derdejaars student, student-assistent, jaarvertegenwoordiger</i> ▪ <i>Esther Spit, derdejaars student, Lid OC</i> ▪ <i>Wytze Homminga, derdejaars student, Lid OC</i> ▪ <i>Hannah Herder vierdejaars student</i> ▪ <i>Lotte Ezendam, vierdejaars student, assessor Archigenes</i> ▪ <i>Joyce Nobel, vierdejaars student, doorstromer tandheelkunde</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ aansluiting ▪ kwaliteit en relevantie programma ▪ studeerbaarheid / studiebegeleiding ▪ kwaliteit docenten ▪ opleidings specifieke voorzieningen ▪ toetsen en beoordelen
12.30 – 13.15	Lunch auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ intern overleg ▪ bestudering documenten ter inzage
13.15 – 14.15	Open spreekuur Materiaalinzage Rondleiding opleidings specifieke voorzieningen/lessituaties	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bestudering documenten ter inzage ▪ verificatie opleiding specifieke voorzieningen ▪ bezoek specifieke lessituaties/bijwonen van lessen o.i.d.
14.15 – 15.00	Examencommissie/toetscommissie <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Lim Ouwinga, Voorzitter examencommissie, Hogeschooldocent, Lid toetscommissie, Lid curriculumcommissie, Coördinator Studieloopbaanbegeleiding, Jaarcoördinator jaar 4, Lid Health International (Internationaliseringsoverleg AvG)</i> ▪ <i>Anniek Oldenbeuving, Docent, Voorzitter toetscommissie, Jaarcoördinator jaar 1, Lid Curriculumcommissie</i> ▪ <i>Lara Faber, Hogeschooldocent, Lid toetscommissie, Lid Examencommissie, Lid curriculumcommissie</i> ▪ <i>Manuela Duiverman, Docent, Lid toetscommissie, Voorzitter opleidingscommissie, Klinische staf</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bevoegdheden, taken en rollen ▪ relatie tot het management ▪ (relatie tot de toetscommissie) ▪ kwaliteitsborging toetsen en beoordelen ▪ kwaliteitsborging afstuderen
15.00 – 15.15	Pauze / Intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ intern overleg ▪ bestudering documenten ter inzage ▪ bepalen pending issues
15.15 – 16.00	Alumni / Werkveldvertegenwoordiging <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Saskia Westerhoff – Weijts, Mondhygiënist, Eigenaresse mondhygiënisten praktijk Westerhoff.</i> ▪ <i>Jorinda Verhoek, Mondhygiënist Tandartspraktijk Prakken</i> ▪ <i>Kina Timmer, Alumnus, Mondhygiënist vrij gevestigd, oud-stagebegeleider, oud-docent</i> ▪ <i>Gonda Post, alumnus, Mondhygiënist vrij gevestigd, stagebegeleider</i> ▪ <i>Gjilke van Drooge, oud-vierdejaars student (15-16) Voormalig lid OC, student opleiding tandheelkunde</i> 	<u>Gespreksonderwerpen Alumni:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) ▪ functioneren in de praktijk of vervolgopleiding <u>Gespreksonderwerpen Werkveld:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma ▪ andere wensen vanuit het werkveld ▪ eigen inkleuring opleiding ▪ stage en begeleiding ▪ onderzoekscomponent ▪ gerealiseerd niveau
16.00 – 16.15	Pauze/Intern overleg panel	
16.15 – 16.45	Lid CvB en Dean <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Paul van der Wijk, Lid College van Bestuur</i> ▪ <i>Arwin Nimis, Dean Academie voor Gezondheidsstudies</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kwaliteit opleiding, zorgdomein

Tijd	Gesprekspartners (inclusief namen en functies)	Gespreksonderwerpen
16.45 – 17.00	Pending issues <i>(alle gesprekspartners zijn hiervoor beschikbaar)</i>	▪ (indien van toepassing)
17.00 – 17.45	Intern overleg auditpanel	▪ bepaling voorlopige beoordeling
17.45 – 18.15	Terugkoppeling en afsluiting	

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van 19 december 2014. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de voltijdopleiding.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geleidingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditteam heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers.

Om te kunnen beoordelen of de beoogde eindkwalificaties worden behaald, heeft het auditpanel een selectie van eindwerken bestudeerd overeenkomstig de NVAO-richtlijn 'beoordeling eindwerken'.

Het oordeel van het auditteam, vastgelegd in een conceptrapport, werd aan de betreffende opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs, 19 december 2014'.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1, 3 of 4 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een onvoldoende bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO. Een 'onvoldoende' bij standaard 2 leidt altijd tot een herstelperiode, onafhankelijk van het eindoordeel van het panel.

- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien tenminste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien tenminste alle standaarden minimaal 'goed' worden bevonden en twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

BIJLAGE III   Lijst geraadpleegde documenten

- Kritische reflectie opleiding
- Academie voor Gezondheidsstudies Groningen, 'Robuust en dynamisch partnerschap', Academie Strategisch Plan 2016-2020 en Academie Jaar Plan 2016-2017 (sleuteldocument).
- Opleiding Mondzorgkunde Groningen, Beroepscompetenties Mondzorgkunde 2015-2016. (Domeinspecifiek referentiekader en eindkwalificaties van de opleiding)
- Landelijk Overleg Mondzorgkunde (LOM), National Transcript Mondzorgkunde, 2012. (Domeinspecifiek referentiekader en eindkwalificaties van de opleiding)
- Onderwijs- en examenregeling (OER) 2015-2016 voltijdopleiding Mondzorgkunde Groningen, waarin opgenomen een schematisch programmaoverzicht, en een inhoudsbeschrijving van de programma-onderdelen met vermelding van de eindkwalificaties, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsing, en studiepunten (EC's)
- Onderwijs- en examenregeling (OER) 2016-2017 voltijdopleiding Mondzorgkunde Groningen, waarin opgenomen een schematisch programmaoverzicht, en een inhoudsbeschrijving van de programma-onderdelen met vermelding van de eindkwalificaties, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsing, en studiepunten (EC's)
- Opleiding Mondzorgkunde Groningen, Literatuurlijst 2015-2016 en 2016-2017
- Opleiding Mondzorgkunde Groningen, Visie op onderwijs en onderzoek binnen de opleiding Mondzorgkunde, 2016 (sleuteldocument).
- Opleiding Mondzorgkunde Groningen, Overzicht van het ingezette personeel met naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid (onderwijs, onderzoek, beroepspraktijk, vakgebied), 2016
Opleiding Mondzorgkunde Groningen, Toetsbeleid, 2016 (sleuteldocument).
- Hanzehogeschool Groningen, Werkboek toetsen en beoordelen, 2012 (sleuteldocument).
- Opleiding Mondzorgkunde Groningen, Geanonimiseerde overzichtslijst van alle afstudeerders van de laatste 2 studiejaar met daarop minimaal: studentnummer, titel eindwerken, afstudeerdatum, variant en locatie, behaalde resultaten van alle onderdelen van het afstudeerprogramma waaruit het door student bereikt eindniveau kan worden afgeleid
- Hanzehogeschool Groningen, Intern auditrapport opleiding Mondzorgkunde, 2013 (sleuteldocument)
- Jaarverslag examencommissie en verslagen opleidingscommissie (indien een opleidingscommissie vereist is)
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.

Het auditpanel heeft van de volgende studenten een palet van eindwerken bekeken¹⁰:

Aantal	Studentnummer
1	281369
2	283108
3	283744
4	284553
5	288045
6	288074
7	290761
8	290951

¹⁰ Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam.

Aantal	Studentnummer
9	291784
10	302109
11	303200
12	303441
13	303945
14	304697
15	304783

BIJLAGE IV Overzicht auditpanel

Naam visitatiegroep:	B Mondzorgkunde
----------------------	-----------------

Samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemd cluster zijn ingezet.

Naam (inclusief titulatuur)	Rol	Expertise						Deelname bij			
		Vakinhoud	Internationaal	Onderwijs en toetsing	Werkveld	visitatie-/ audit	Studentzaken	Hanzehogeschool Groningen	Hogeschool Utrecht	Hogeschool Inholland	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Drs. F.M. Brouwer	Voorzitter			x		x		x			
Drs. R.B. van der Herberg	Voorzitter			x		x			x	x	
Dr. H.A.P. Wolfhagen	Voorzitter		x	x		x					x
Dr. W.J.M. van der Sanden	Lid	x	x	x	x			x	x	x	
K. Jerkovic, PhD, MSc	Lid	x		x						x	x
Dr. N.A.M. Rosema	Lid	x	x	x	x			x	x		
C. Jongbloed-Zoet	Lid	x	x	x	x						x
Drs. D.M. Voet	Lid	x	x	x	x						x
B.M. Rutten	Studentlid						x			x	
H. Westra	Studentlid						x		x		x
M.A.A. de Bot	Studentlid						x	x			
G.C. Versluis	Secretaris			x		x		x			

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam (inclusief titulatuur)	Korte functiebeschrijvingen
Drs. F.M. Brouwer	De heer Brouwer is senior adviseur bij de Hobéon Groep BV, heeft specifieke deskundigheid op het gebied van competentiegericht leren en kwaliteitszorg en ervaring als lead-auditor in het hoger (beroeps)onderwijs.
Dr. W.J.M. van der Sanden	De heer Van der Sanden promoveerde op het gebied van de kwaliteit van mondzorg aan de Katholieke Universiteit Nijmegen. Naast zijn werk als tandarts in een tandartsenpraktijk is hij als docent, onderzoeker en coördinator zowel werkzaam in het wetenschappelijk als in het hbo-onderwijs.
Dr. N.A.M. Rosema	De heer Rosema is gepromoveerd aan de Universiteit van Amsterdam en is als mondhygiënist en onderzoeker werkzaam bij het Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam - parodontologie.
M.A.A. de Bot	De heer De Bot is 3 ^e jaars student Mondzorgkunde aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.
G.C. Versluis	Senior adviseur bij Hobéon, secretaris audit Mondzorgkunde

Op 11 juli 2016 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Mondzorgkunde van Hanzehogeschool Groningen, onder het nummer 004976.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende tenminste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl